

...: THOR CENTRAL

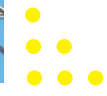
inspiratie voor
een toegankelijke
meetinginfrastructuur

Vlaanderen is als een levensgrote schatkamer vol gebouwen en ruimtes die getuigen van ons rijke verleden. Onze geschiedenis ligt niet alleen besloten in boeken en bibliotheken, ze is overal zichtbaar en tastbaar aanwezig in ons landschap. Het in stand houden van erfgoed en historische architectuur vergt vaak een vertaalslag naar onze tijd. Door deze plaatsen te herbestemmen en te ontsluiten, herwaarderen we ze voor onze samenleving. Zo'n ontsluiting naar hedendaagse toepassingen brengt echter enkele specifieke uitdagingen mee. Maar als alles in balans komt, is het resultaat de moeite waard.

Bij Thor Central kreeg industrieel erfgoed een nieuwe functie als een hedendaagse, state of the art congreslocatie. Werd op deze gewezen mijnsite destijds energie opgewekt, dan is diezelfde energie vandaag voelbaar in een dynamische, actuele setting voor meetings en congressen op wereldniveau. Hiermee sluit Thor Central naadloos aan bij het 'Flanders Heritage Venue'-netwerk dat Toerisme Vlaanderen graag internationaal in de kijker zet.

Erfgoed en internationale topkwaliteit zijn perfect te verenigen tot een uniek, harmonieus geheel.

De internationale bedrijfswereld stelt, terecht, hoge eisen aan deze infrastructuur. Eén daarvan is toegankelijkheid, niet alleen voor rolstoelgebruikers, maar ook voor wie minder goed hoort of ziet. De koplopers van economische activiteit zoeken en vinden hun innoverend talent dankzij een brede kijk op onze diverse samenleving. Wie op dit niveau wil meetellen kan maar beter een pasklaar antwoord hebben op vragen rond toegankelijkheid.

Blader door deze uitgave en laat je inspireren. Je zult zien: erfgoed en internationale topkwaliteit zijn perfect te verenigen tot een uniek, harmonieus geheel.

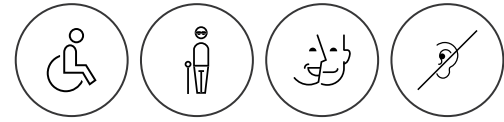

Peter De Wilde
administrateur-generaal
Toerisme Vlaanderen

WELKOM

HET M-LABEL, WAT IS DAT PRECIES?

Een meetinglocatie kan zich onderscheiden en certifiëren met het beschermde label 'toegankelijke meetinginfrastructuur'.

Het label, dat in drie niveaus bestaat, garandeert aan organisatoren van meetings en congressen dat jouw gebouw toegankelijk is voor iedereen. Het label bevat namelijk niet alleen criteria voor rolstoelgebruikers, maar ook voor mensen met een auditieve of visuele beperking.

BASISTOEGANKELIJK:
wat extra hulp en
inspanning kan nodig zijn

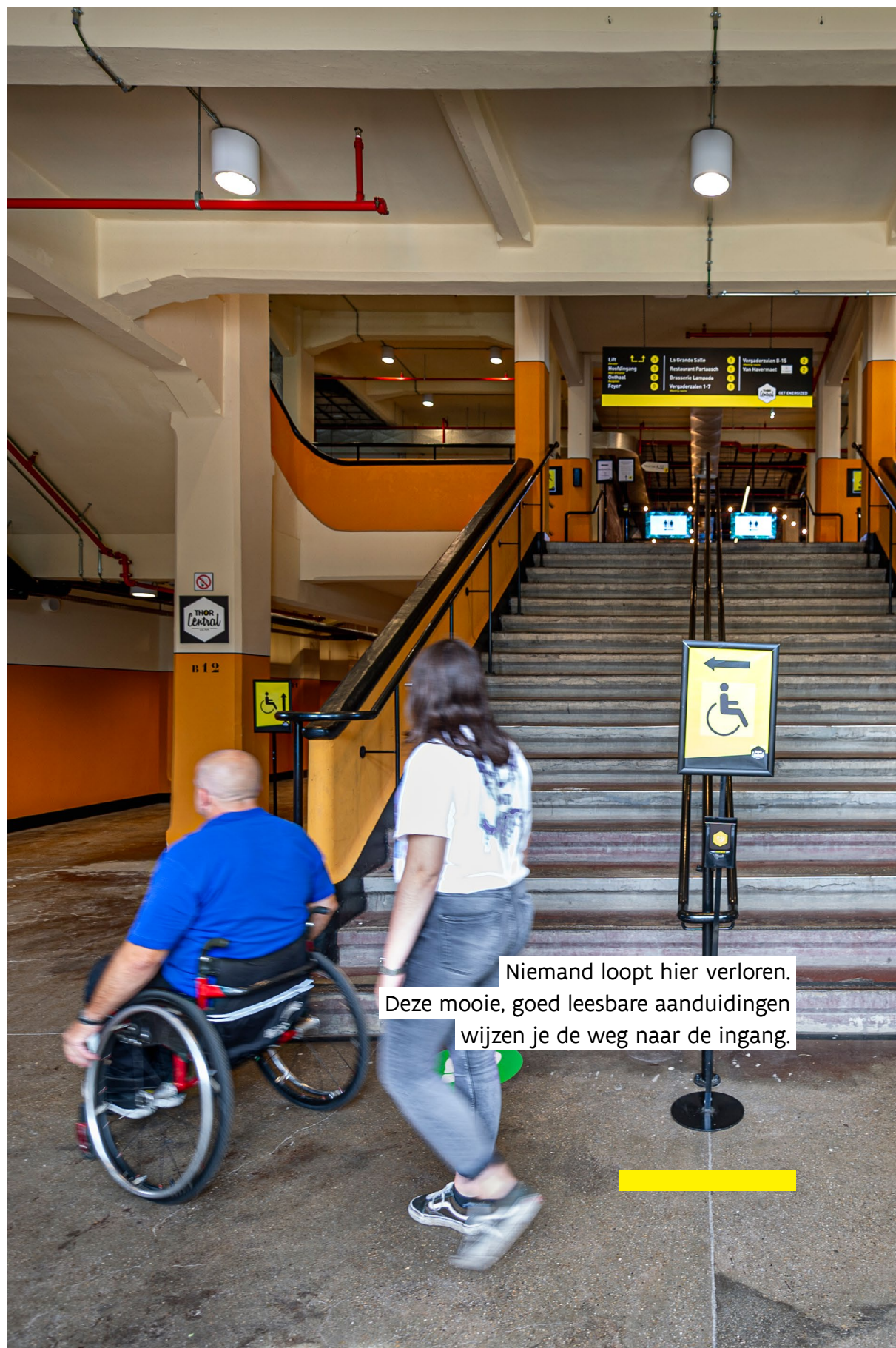
**GOED
TOEGANKELIJK**

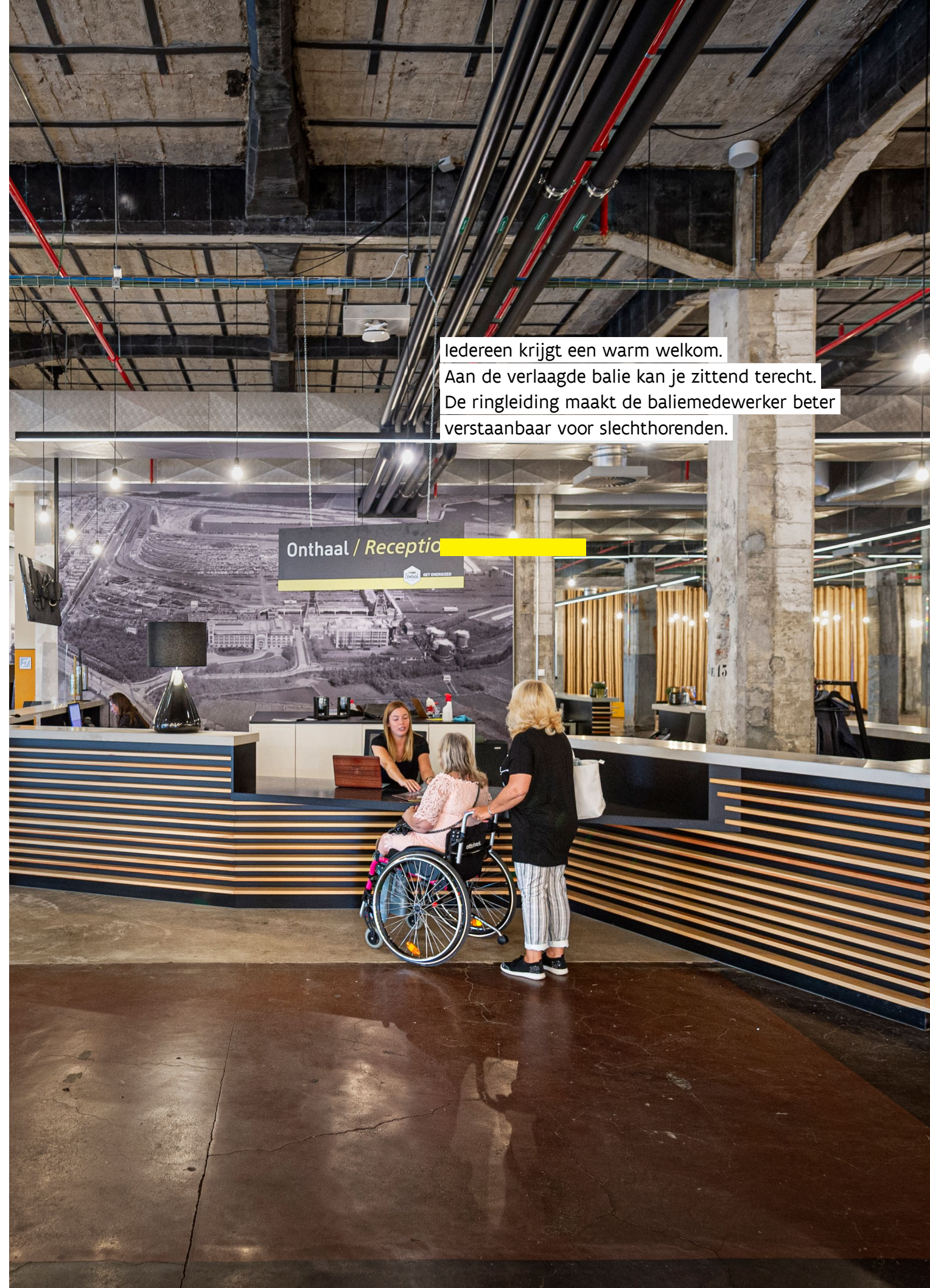
**UITSTEKEND
TOEGANKELIJK**

Het label toont in één oogopslag waaraan je klant zich mag verwachten. Voor mensen met een beperking is zulke informatie doorslaggevend om al dan niet aan een congres of meeting deel te nemen.

Niemand loopt hier verloren.
Deze mooie, goed leesbare aanduidingen
wijzen je de weg naar de ingang.

Iedereen krijgt een warm welkom.
Aan de verlaagde balie kan je zittend terecht.
De ringleiding maakt de baliemedewerker beter
verstaanbaar voor slechthorenden.

THOR CENTRAL: HOE EEN OUD MIJNGEBOUW VLAANDERENS EERSTE TOEGANKELIJKE CONGRESCENTRUM WERD

Het vroegere hoofdgebouw van de steenkoolmijn van Waterschei is tegenwoordig een state-of-the-art congrescentrum: Thor Central. Vanaf 1 oktober mag het zich de eerste Vlaamse MICE-locatie met een M-label noemen - het Vlaamse keurmerk voor toegankelijke meeting- en congresinfrastructuur. Een bijzondere primeur, want Thor Central is een beschermd monument.

Vlaanderen wil zichzelf profileren als internationale topbestemming voor Meetings, Incentives, Conferences & Exhibitions, kortweg MICE. Toegankelijkheid voor iedereen, met of zonder beperking, is dan een extra troef. Algemeen directeur Kris Teppers en MICE-manager Annick Javor leggen uit hoe zij het bij Thor Central hebben aangepakt.

Toegankelijkheid is er niet alleen voor mensen met een beperking.

INTERESSANTE TESTCASE

KRIS: “Een paar jaar geleden is het oude mijngebouw prachtig gerestaureerd. Van bij het begin was toegankelijkheid een belangrijke overweging. Zo is het hele gebouw volledig toegankelijk gemaakt voor rolstoelen. Alle deuren zijn extra breed, en er zijn aangepaste toiletten op elke verdieping.”

“Maar om het M-label te halen, waren dat soort bouwkundige ingrepen alléén niet voldoende. Om te weten wat we nog meer konden doen, hebben we de voorbije twee jaar intensief samengewerkt met Toerisme Vlaanderen en het onafhankelijk expertisecentrum Inter Vlaanderen. Wij

waren de eerste, dus voor hen waren we een interessante testcase. Mede daardoor is er nu een uitgebreide checklist van alles waar je op moet letten om op een toegankelijke manier een meeting of congres te organiseren.”

GOED VOOR IEDEREEN

ANNICK: “Die samenwerking heeft geleid tot een hele reeks ingrepen in het gebouw. Zo hebben we noppen aangebracht op de trappen, zodat blinden en slechtzienden voelen waar de trap begint en eindigt. We hebben ook een mobiele ringleiding geïnstalleerd – een systeem dat ervoor zorgt dat mensen met een hoorapparaat tijdens een presentatie alleen de spreker

horen, en geen hinderlijke omgevingsgeluiden.”

KRIS: “Er was wel een complicatie: in een erfgoedpand zijn er beperkingen als je verbouwt. Het uitgangspunt is dat je alles in zijn oorspronkelijke staat moet kunnen herstellen. Daarom zijn die noppen op de trappen bijvoorbeeld aangebracht met afbreekbare biologische lijm.”

ANNICK: “Ook bij de catering houden we de toegankelijkheid voor ogen. We zorgen voor bedienend personeel, en de tafels zijn laag - statafels zijn erg vervelend voor mensen in een rolstoel. De ontvangstbalie is ook aangepast voor rolstoelgebruikers.”

“Maar toegankelijkheid is er niet alleen voor mensen met een beperking. In het nieuwe auditorium is de akoestiek optimaal, maar elders in het gebouw zijn de oorspronkelijke natuursteen en beton zoveel mogelijk behouden, en de plafonds zijn hoog. Er was dus veel galm, maar we hebben hard gewerkt en geïnvesteerd om dat te verhelpen. Goed nieuws voor slechthorenden, én voor alle andere bezoekers.”

KNIPOOG NAAR HET VERLEDEN

“Alles samen hebben de ingrepen voor het M-label ons enkele duizenden euro's gekost – echt niet veel, voor een gebouw van 22.000 m². Dat is wel zonder de werkuren gerekend, en natuurlijk zonder

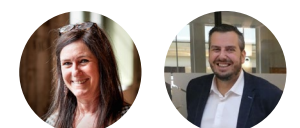
de bouwkundige ingrepen aan het pand zelf.”

“We zijn heel erg trots dat we het M-label gehaald hebben, als eerste in Vlaanderen dan nog. Toegankelijkheid betekent voor ons dat je niemand discrimineert: gelijke kansen voor iedereen. Dat zit in onze genen. In de mijnen werkten allerlei nationaliteiten zij aan zij, en Genk is een van de meest multiculturele steden van Vlaanderen.”

KRIS: “Mijn belangrijkste tip voor andere congreslocaties: laat je omringen door zoveel mogelijk experts. Zelf kan je echt niet bedenken waarop je zoal moet letten. En soms komt de oplossing uit onverwachte hoek. Zo hadden we op onze glazen wanden matte markeringen aangebracht, voor meer

contrast voor slechtzienden, maar het was toch nog te weinig. Tot iemand op het idee kwam om met gouden elementen te werken, zoals in het restaurant. Iedereen was meteen enthousiast. 't Is ook een mooie knipoog naar vroeger, toen steenkool het zwarte goud werd genoemd.”

“Ons einddoel is het M+++-label, dat nog strenger is. Misschien té streng voor een erfgoedlocatie als de onze, maar we gaan voor alles wat haalbaar is. En voor tevreden klanten, dat spreekt.”

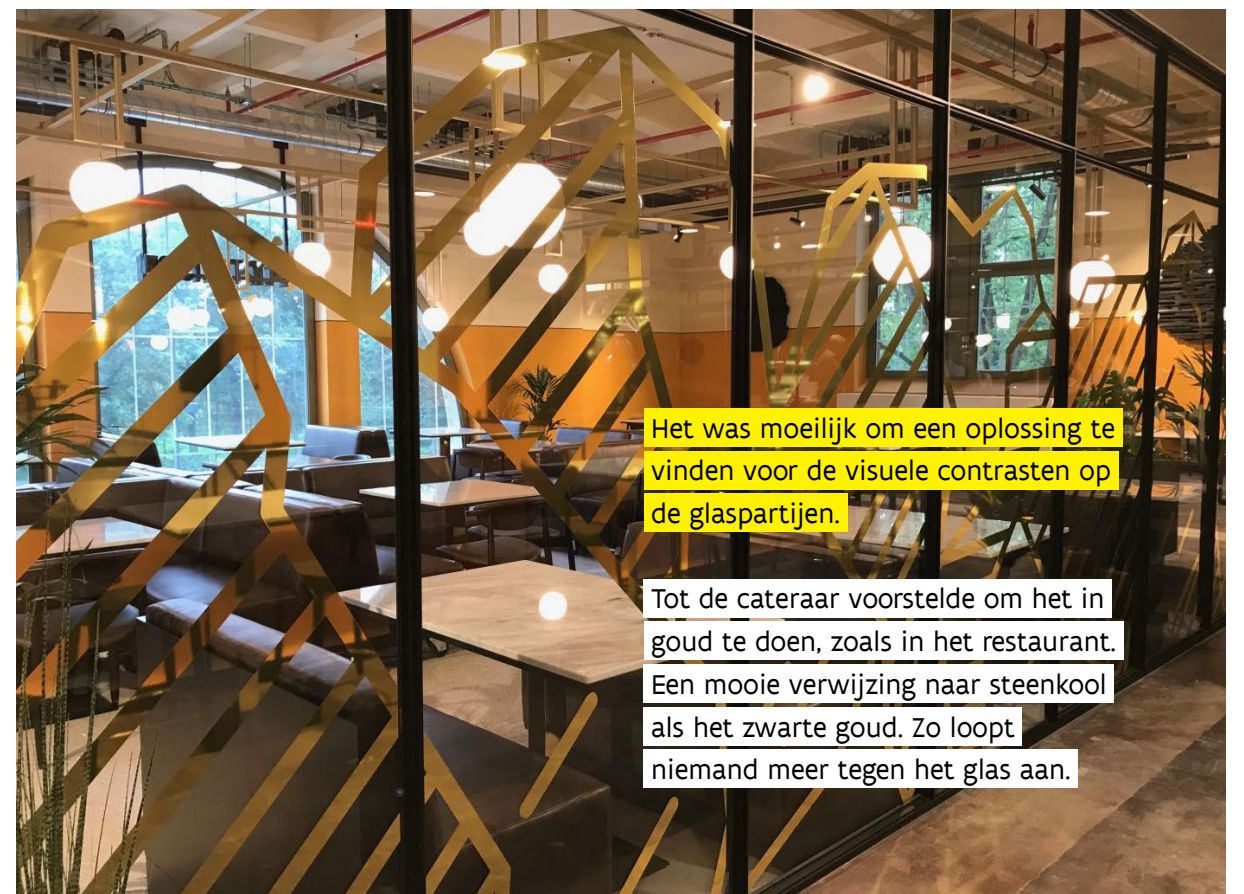

ANNICK JAVOR EN KRIS TEPPERS

Noppen waarschuwen
blinde bezoekers voor de trap.

Wist je dat de noppen werden
bevestigd met volledig afbreekbare,
biologische lijm?

Zo kan alles omwille van de
erfgoedwaarde van het gebouw
steeds in de oorspronkelijke staat
hersteld worden.

Het was moeilijk om een oplossing te
vinden voor de visuele contrasten op
de glaspartijen.

Tot de cateraar voorstelde om het in
goud te doen, zoals in het restaurant.
Een mooie verwijzing naar steenkool
als het zwarte goud. Zo loopt
niemand meer tegen het glas aan.

Het gebouw is zeer goed aangepast, maar zonder dat het opvalt. Het karakter van de oude mijnsite blijft onaangetast.

ERVARINGSDESKUNDIGE LUC STIENAERS AAN HET WOORD

Genkenaar Luc Stienaers is blij dat Thor Central zo hard inzet op toegankelijkheid. "Ik hou zelf erg veel van wandelen doorheen de geschiedenis en van het bezichtigen van oude gebouwen, zoals Thor Central", zegt Luc. "Daarom vind ik het heel belangrijk dat deze goed toegankelijk zijn, zodat ik ze zowel aan de buitenzijde kan bekijken als er binnenin van genieten".

Als ex-voorzitter en speler van rolstoelbasketbalploeg 'Hubo Limburg United On Wheels' is Luc ook regelmatig op zoek naar toegankelijke vergaderzalen. Dan is het natuurlijk mooi meegenomen als er in je eigen stad pareltjes als Thor Central te vinden zijn. "Wat me meteen opviel, is dat moderne techniek en geschiedenis heel mooi in elkaar overvloeien", aldus

Luc. "Het gebouw is zeer goed aangepast, maar zonder dat het opvalt. Het karakter van de oude mijnsite blijft onaangetast".

Als we Luc vragen wat voor hem de belangrijkste aanpassing is, dan aarzelt hij geen moment. "Een goed toegankelijk toilet. Dat is het eerste waar je naar vraagt en zoekt als je een plek bezoekt". Hij benadrukt tegelijk nog eens het belang van historische gebouwen die voor iedereen toegankelijk zijn. "Zo kunnen wij net als iedereen die mooie plekken van dichtbij bewonderen, en niet enkel thuis achter de computer. Ook op sociaal vlak is dat natuurlijk erg belangrijk".

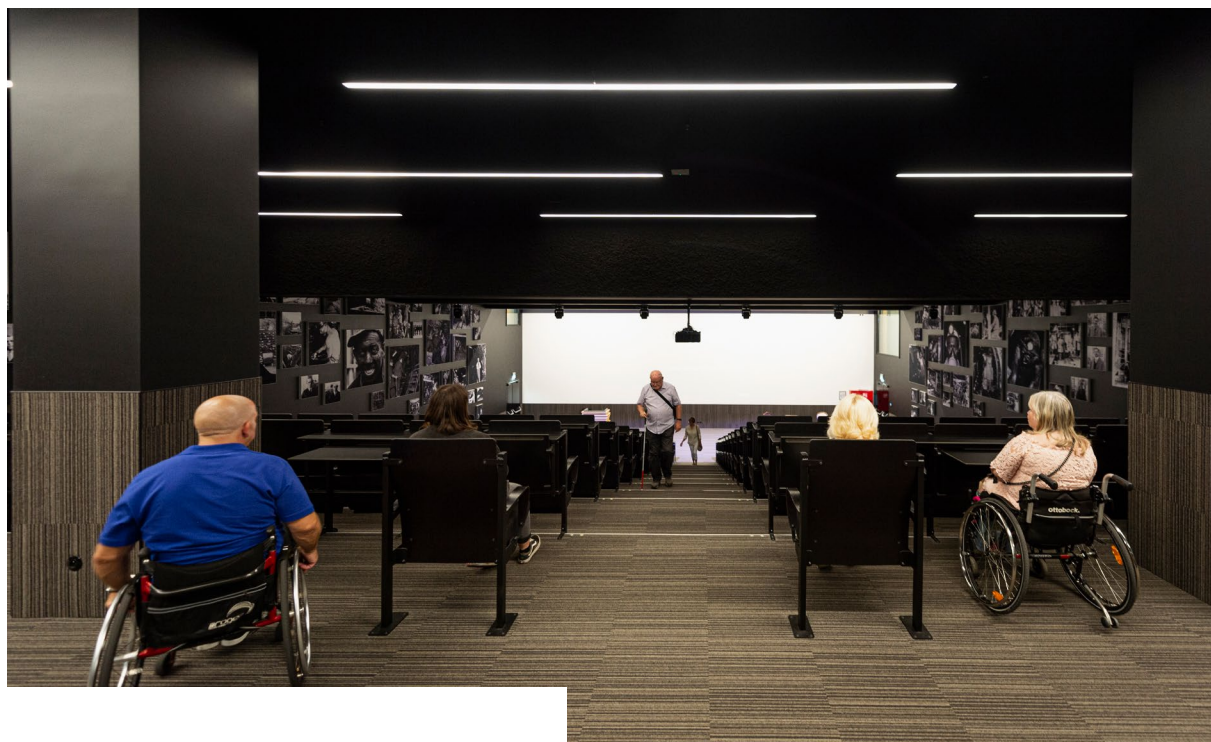
Niet enkel het gebouw zelf, maar ook de omgeving moet toegankelijk zijn. Luc is tevreden met de

inspanningen die de stad Genk levert.

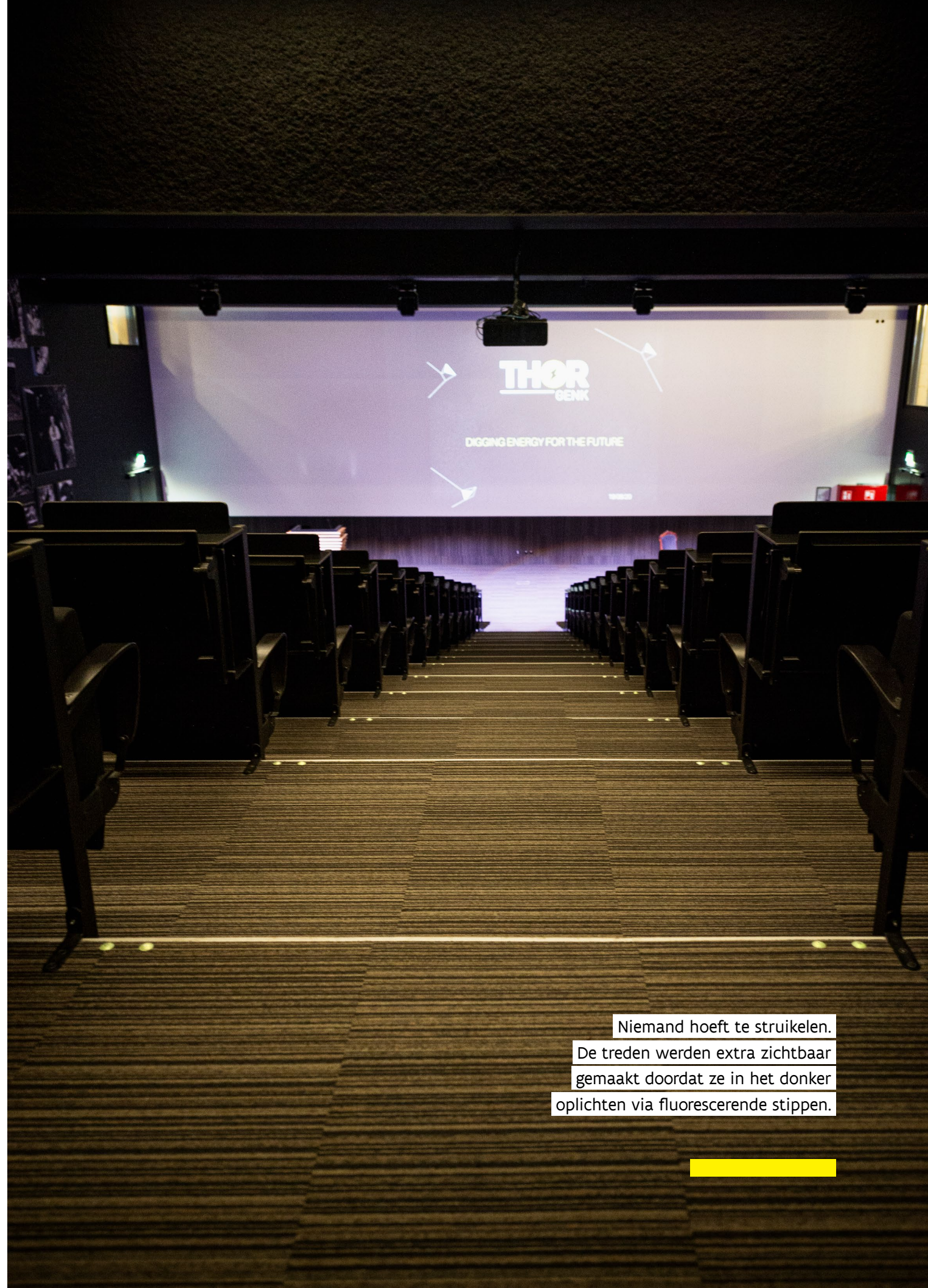
"Vroeger was het gevaarlijk om met de rolstoel in Genk rond te rijden. Je moest al een stuntman zijn", grapt Luc. Hij vindt dat Genk er sterk op vooruit ging. "Al zijn er natuurlijk nog aandachtspunten, zoals aangepaste openbare toiletten en bereikbare betaalautomaten. Maar Rome werd ook niet op een dag gebouwd", besluit hij.

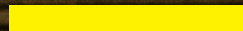
LUC STIENAERS

Hier hoeven niet alle rolstoelgebruikers
vooraan op een rijtje te zitten. Je neemt
her en der gewoon plaats tussen de
andere toehoorders.

Niemand hoeft te struikelen.
De treden werden extra zichtbaar
gemaakt doordat ze in het donker
oplichten via fluorescerende stippen.

FLANDERS HERITAGE VENUES: SYLVIE LEJOUR EN BRUNO PATERNOSTER VAN TOERISME VLAANDEREN AAN HET WOORD

Vlaanderen telt talrijke meetinglocaties in erfgoed. Niet enkel in voormalige mijngebouwen, maar ook in kloosters, kerken, kastelen, brouwerijen, postgebouwen, (openlucht)musea, industrieel erfgoed, ... worden congressen, vergaderingen en evenementen georganiseerd. Toerisme Vlaanderen speelt die rijkdom aan erfgoedlocaties graag uit om Vlaanderen internationaal te promoten als uitgelezen meeting- en congresbestemming. Deze bijzondere ontmoetingsplekken zijn een magneet voor het verbinden van bezoekers, ondernemers en bewoners.

BEGELEIDINGS- TRAJECT

Met een netwerk van 'Flanders heritage venues' versterken we die troef. Alle Flanders heritage venues volgden een begeleidingstraject dat hen stimuleert en adviseert om unieke (erfgoed)belevingen te creëren. Wie er een congres of meeting bijwoont, zou zich dat jaren later nog moeten herinneren dankzij de inspirerende beleving van het erfgoed, de betekenisvolle ontmoetingen en de kwaliteit van de infrastructuur en dienstverlening. De 'Flanders heritage venues' zijn visitekaartjes in de campagne 'Create Tomorrows Heritage' waarmee Toerisme Vlaanderen internationale associaties overtuigt om hun congres in Vlaanderen te organiseren. Tijdens een congres in een erfgoedsite creëer je samen het erfgoed van morgen.

Tijdens het begeleidingstraject krijgen de meetinglocaties ad-

vies op maat om te bepalen hoe ze zich als meetinglocatie in erfgoed gaan positioneren. Welk (erfgoed)verhaal, welke boodschap en emotie gaan ze op de congresdeelnemer overbrengen?. En met welke middelen (interieuringsrepen, acties, diensten, producten, catering, effecten...) gaan ze deze unieke meeting- en erfgoedbeleving realiseren? Dankzij een customer journey analyse leren de locaties hun sterke en eventuele zwakke kanten in de beleving van congresdeelnemers of -organisatoren kennen. Thor Central is één van de inmiddels 15 Flanders heritage venues. Toerisme Vlaanderen breidt het netwerk de komende jaren verder uit.

INTERNATIONALE VERWACHTINGEN

Flanders heritage venues voldoen aan internationale verwachtingen op het vlak van infrastructuur en dienstverlening. Dat gaat over voldoende capaciteit en faciliteiten,

bereikbaarheid, logies- en belevingsmogelijkheden in de buurt, duurzaamheid en dus ook toegankelijkheid. Internationale associaties en congresorganisatoren verwachten dat ook deelnemers en/of sprekers met een beperking vlot aan hun evenement kunnen participeren. Het is dus wenselijk dat Flanders heritage venues daarop inspelen met aangepaste dienstverlening en toegankelijke infrastructuur. Hoewel geen absolute voorwaarde, is het M-label daarom een streefdoel voor Flanders heritage venues. Zij kunnen daarvoor begeleiding krijgen van Inter, betaald door Toerisme Vlaanderen. Het zorgt er voor dat ze ook op het vlak van toegankelijkheid zo goed mogelijk beantwoorden aan wat internationale bezoekers verlangen.

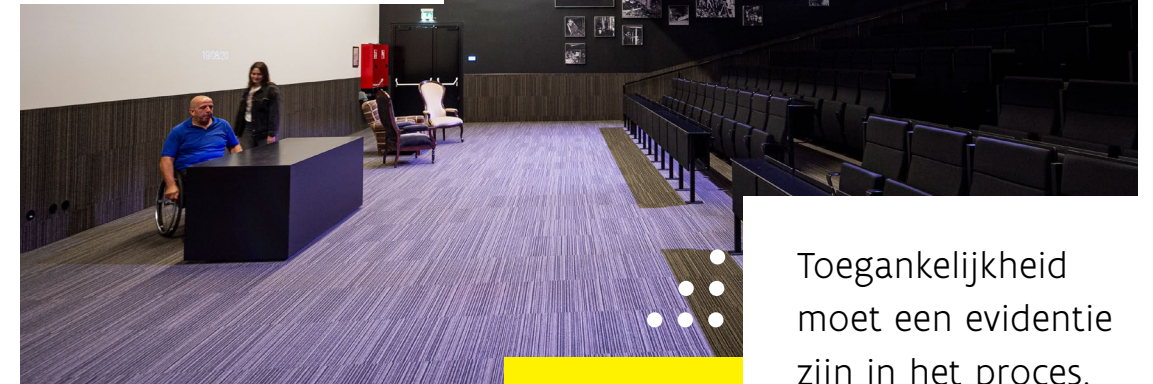
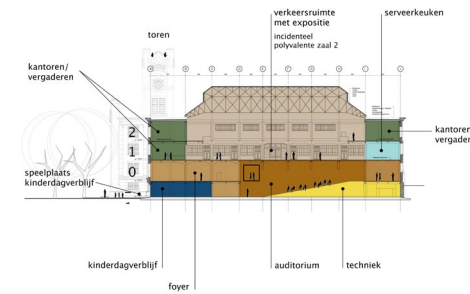
SYLVIE LEJOUR EN BRUNO PATERNOSTER

Internationale associaties en congresorganisatoren verwachten dat ook deelnemers en/of sprekers met een beperking vlot aan hun evenement kunnen participeren.

HAROLD JANSSEN VAN SATIJNPLUS ARCHITECTEN EN VICKY WUYTS VAN AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED AAN HET WOORD

Harold Janssen en Vicky Wuyts werkten jaren geleden intensief samen om van Thor Central het succesverhaal van vandaag te maken. Ze blikken graag nog eens terug op het hele traject.

Een erg groot deel van de bevolking heeft er baat bij om dit erfgoed te kunnen beleven en gebruiken.

UITDAGING

Harold herinnert zich hoe hij in de jaren tachtig voor het eerst met de site kennis maakte. “Je kon toen nog met de auto tot aan de voordeur rijden”, vertelt hij. Toen al was hij onder de indruk van het imposante gebouw met zijn vier bouwlagen, ruimtelijke assen verbonden aan de twee grote ingangen, en lichtkappen. “Het was bijzonder fijn om 30 jaar later als architect te kunnen bijdragen aan de restauratie van het gebouw en de nieuwe incubatorfunctie mee vorm te geven”, aldus Harold. Ook Vicky werkte graag mee aan de herbestemming van dit uniek stuk industrieel erfgoed. Iets waar de stad Genk met zijn 3 grote mijnsites zeer actief in was.

De grootste uitdaging was een nieuwe auditorium inpassen, over alle bouwlagen heen. Vicky: “We moesten even slikken toen die vraag kwam. De impact op het gebouw was groot. Uiteindelijk hebben we samen met de architecten een mooie balans gevonden tussen het functionele en de erfgoedwaarde. We konden het auditorium logisch

inplanten, en het hoort echt bij het gebouw nu.”

Vicky en Harold zijn dan ook terecht fier op het resultaat. Beiden benadrukken ze de goede samenwerking en open dialoog. “Bij de herbestemming van een beschermd monument moet je samen op zoek naar creatieve oplossingen”, vertelt Vicky. “Standaardoplossingen zijn vaak niet mogelijk. Elk monument is anders. Je houdt rekening met de functie die het gebouw zal krijgen, en komt via maatwerk vaak tot mooie resultaten”. Dat beaamt Harold. Hij herinnert zich bijvoorbeeld het kleuronderzoek. Na dit onderzoek konden ze binnen de kleur geel terugbrengen. Buiten voegden ze de kleur groen toe. Zo konden ze als het ware een nieuwe historische laag creëren.

BELANGRIJK UITGANGSPUNT

Harold en Vicky zijn ervan overtuigd dat toegankelijkheid een belangrijk uitgangspunt moet zijn van bij het begin van een restauratie. “Anders klopt het totaalplaatje gewoon niet”,

zegt Vicky. Harold: “Eigenlijk is dit gebouw altijd toegankelijk geweest, met zijn twee grote ingangen en lift. Door nieuwe liften en trappen toe te voegen voor de circulatie en evacuatie verbeterden bijna als vanzelf de toegankelijkheid van het gebouw”. Harold geeft nog enkele voorbeelden van het spanningsveld tussen toegankelijkheid en erfgoedbeleving. Zo moesten balustrades verhoogd worden voor de veiligheid. Ze kozen voor een subtiele uitvoering in glas. Ook bij trapleuningen en contrastmarkeringen vonden ze een mooie middenweg die geen te grote visuele impact had op het gebouw. “De nauwe samenwerking met Stad Genk en Inter Vlaanderen was hierin cruciaal”, vertelt Harold. Door kort op de bal te spelen konden we mooie

oplossingen uit de brand slepen. Ook Vicky benadrukt het belang van die open dialoog: “Door van bij het begin samen in gesprek te gaan, hebben we oplossingen gevonden die voor iedereen aanvaardbaar zijn”.

BALANS

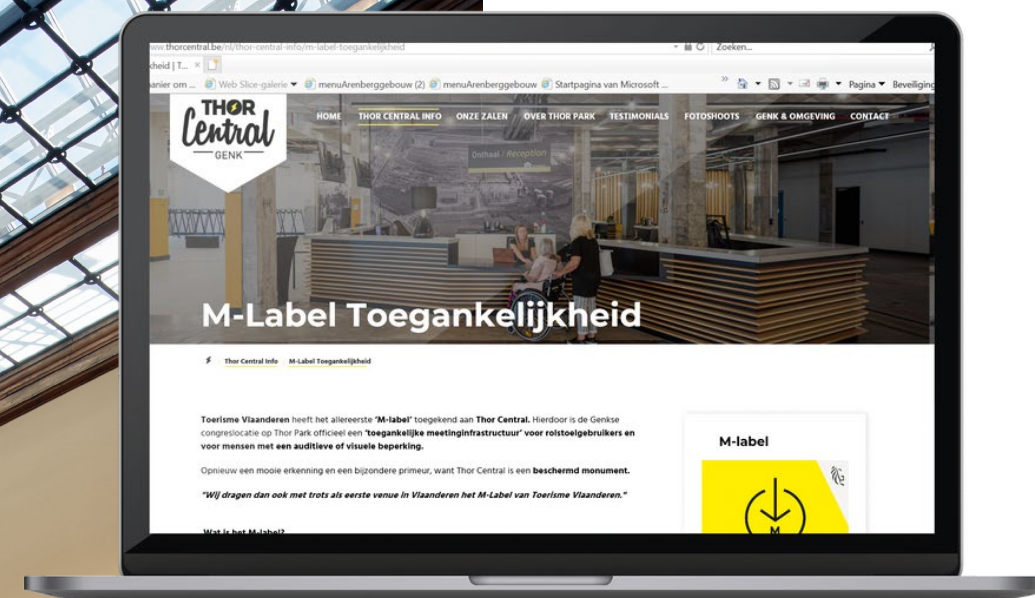
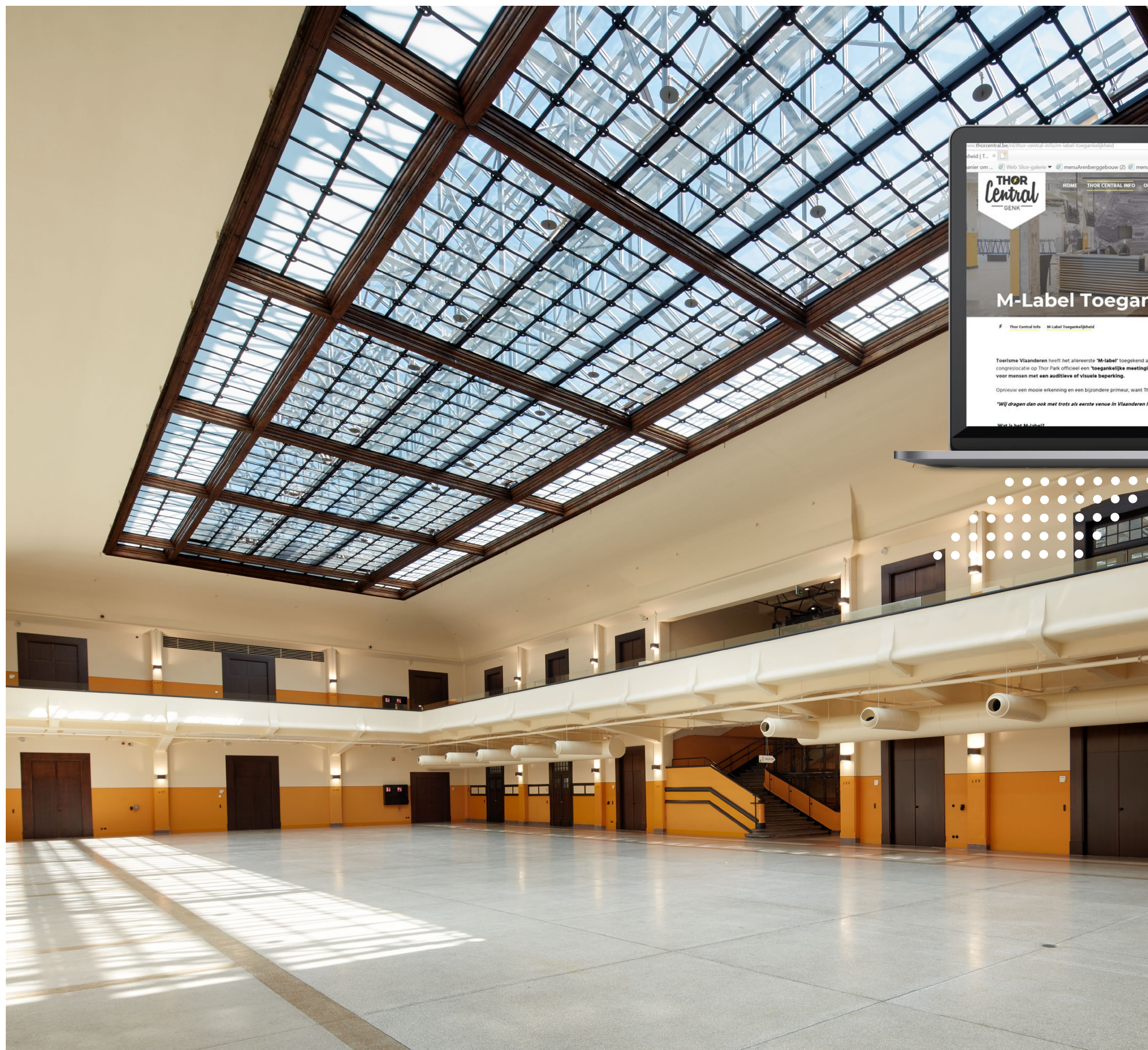
Beide gesprekspartners merken dat het meer en meer mogelijk is om de balans tussen architectuur, de erfgoedwaarde en toegankelijkheid te vinden. “Toegankelijkheid moet een evidentie zijn in het proces, net als brandveiligheid” aldus Vicky. “Mensen denken nog te vaak aan rolstoeltoegankelijkheid, maar het gaat om zoveel meer: mensen die slecht te been zijn, een visuele beperking hebben, ouders met een kinderwagen, ...

Toegankelijkheid moet een evidentie zijn in het proces.

Het gaat ook om kleurgebruik en signalisatie bijvoorbeeld. Een erg groot deel van de bevolking heeft er baat bij om dit erfgoed te kunnen beleven en gebruiken”. Daar sluit Harold zich graag bij aan. “Je moet creatief kunnen omgaan met toegankelijkheidsvoorschriften”, zegt hij. Zo refereren contrasten in zwart en hout in het auditorium aan het mijnverleden. Harold is er ook trots op dat ze niet enkel de toegankelijkheid van het gebouw zelf verbeterden, maar van de hele site rond Thor Central.

VICKY WUYTS EN HAROLD JANSSEN

Ook goed communiceren over de toegankelijkheid van je gebouw en diensten is cruciaal.

Thor Central gaf deze informatie een prominente plek op haar website.

EEN M-LABEL KRIJG JE NIET ZOMAAR

Om garantie te kunnen bieden, wordt het label enkel toegekend na een grondig onderzoek met bijhorende opmetingen ter plaatse. De resultaten verschijnen op de website toevla.be. Een speciaal hiervoor opgerichte labelcommissie, met vertegenwoordigers van de handicapbeweging en van de toeristische sector, beslist uiteindelijk welk label aan een gebouw wordt toegekend of welke voorwaarden eerst nog vervuld moeten worden.

Je kan een screening aanvragen bij Inter Vlaanderen. Momenteel bestaat er geen tegemoetkoming vanuit Toerisme Vlaanderen hiervoor, behalve voor de erkende Flanders Heritage Venues.

GEEN LABEL BEHAALD?

Inter Vlaanderen biedt een begeleidingstraject aan op maat in functie van alle of bepaalde doelgroepen. Voor info en advies kan je hen contacteren:

INTER VLAANDEREN

011 26 50 30

info@inter.vlaanderen

www.inter.vlaanderen

CHECKLIST OM TOEGANKELIJKE CONGRESSEN TE ORGANISEREN

Toerisme Vlaanderen ontwikkelde samen met Inter Vlaanderen een checklist. Ze biedt meetinglocaties en congresorganisatoren een houvast om integraal toegankelijke congressen te organiseren. Een goede voorbereiding is daarbij het halve werk.

Ontdek de brochure 'Toegankelijke meetings en congressen. Een checklist.' op:

www.toerismevlaanderen.be/toegankelijke-meetings-en-congressen.

Deze brochure bestaat ook in het Engels: 'Accessible meetings and conferences. A checklist.' Ook de bijhorende engagementsverklaring kan je op deze pagina downloaden.

EEN VRAAG VOOR TOERISME VLAANDEREN?

02 504 03 40

toegankelijk@toerismevlaanderen.be

COLOFON

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Peter De Wilde, Toerisme Vlaanderen,
Grasmarkt 61, 1000 Brussel

WETTELIJK DEPOT

D/2020/5635/15/1

CONTACT

toegankelijk@toerismevlaanderen.be

MEER INFORMATIE

www.toerismevlaanderen.be

COPYRIGHTS

Toerisme Vlaanderen, Thor Central, Stad Genk,
agentschap Onroerend Erfgoed.

MET DANK AAN

Thor Central, Stad Genk, Inter Vlaanderen,
agentschap Onroerend Erfgoed, SATIJNplus
Architecten, Luc Stienaers

Alle rechten voorbehouden. Behoudens
de uitdrukkelijk bij wet bepaalde
uitzonderingen mag niets uit deze uitgave
worden verveelvoudigd, opgeslagen in een
geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar
gemaakt, op welke wijze ook, zonder de
voorafgaande en schriftelijke toestemming van
de uitgever.

TOERISMEVLAANDEREN

Vlaanderen
is toerisme